

TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ TEISINGUMO IR LĖŠŲ BEI TURTO NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

2019 m. liepos 12 d. Nr. AP-3
Tauragė

Auditas atliktas vykdant
Savivaldybės kontrolieriaus 2018-09-10 pavedimą Nr. PA-3

Auditą atliko
Savivaldybės kontrolierė Kostė Čiapienė
Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Nijolė Marozienė

Auditas pradėtas 2018-09-10
Auditas baigtas 2019-07-04

Audito ataskaita teikiama Savivaldybės merui, Kontrolės komitetui,
Savivaldybės administracijos direktoriui

TURINYS

Pagrindiniai faktai	3 psl.
Ižanga	4 psl.
Audito rezultatai	5 psl.
1. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių vertinimas	5 psl.
1.1. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų iškraipymų, tačiau ne visi keliai ir gatvės įvertinti tikrąja verte	5 psl.
1.2. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų iškraipymų	6 psl.
2. 2018 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo rezultatai	8 psl.
2.1. Savivaldybės biudžeto pajamos	8 psl.
2.2. Savivaldybės biudžeto išlaidos	9 psl.
2.3. Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai ir mokėtinos sumos	10 psl.
3. Biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas	11 psl.
3.1. Ne visose įstaigose lėšos darbo užmokesčiui panaudotos pagrįstai ir teisėtai.....	11 psl.
3.2. Situacija dėl mokyklinių autobusų naudojimo nepasikeitė.....	12 psl.
3.3. Lėšos autobusų stoties veiklos užtikrinimui nebuvo naudojamos teisėtai ir ekonomiškai, o keleivių vežimo paslaugų teikimo sutarties vykdymas su trūkumais.....	13 psl.
3.4. Patvirtintų biudžeto programų priemonių finansavimo ir įgyvendinimo problemos.....	14 psl.
3.5. Savivaldybės turto valdyme stebima pažanga	16 psl.
Priedai	17 psl.
1 priedas. Audito apimtis ir metodai	
2 priedas. Subjektų, kuriuose atlikti finansiniai ir teisėtumo audita, pagrindinės audito procedūros, sąrašas	

PAGRINDINIAI FAKTAI

131 567,5 tūkst. Eur

- tiek yra Savivaldybės turto

41 963,5 tūkst. Eur

- tiek yra Savivaldybės pajamų

42 815,4 tūkst. Eur

- tiek yra Savivaldybės išlaidų

4 597,5 tūkst. Eur

- tiek yra Savivaldybės skolinių
įsipareigojimų

47,6 proc.

– tiek rekomendacijų (20 iš 42) dėl apskaitos ir teisėtumo
trūkumų šalinimo buvo įgyvendintos audito metu

IŽANGA

Vadovaudamiesi Vietos savivaldos įstatymu¹, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu² ir Biudžeto sandaros įstatymu³ atlikome Tauragės rajono savivaldybės (toliau - Savivaldybė) 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditą bei Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimą.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁴, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Audito tikslas – įvertinti Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų tikrumą, teisingumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; įvertinti Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą⁵ savivaldybės biudžeto vykdymą organizuoja Savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį rengia Savivaldybės administracija, remdamasi savivaldybės biudžeto buhalterinės apskaitos duomenimis – į savivaldybės biudžetą gautų pajamų ir 43 savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateikiamais biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniais. Už programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje numatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą atsako biudžeto asignavimų valdytojai, pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vadovai⁶.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu⁷ savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį rengia Savivaldybės administracija. Visi viešojo sektoriaus subjektai buhalterinę apskaitą turi tvarkyti pagal VSAFAS⁸. Pagal Finansų ministro patvirtintą 2018 metų konsolidavimo schemą⁹ Tauragės rajono savivaldybės subjektų grupę sudaro 39 viešojo sektoriaus subjektai. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas konsolidavus visas šių subjektų finansines ataskaitas, kurias subjektai turėjo parengti ir pateikti duomenis į viešojo sektoriaus ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (toliau – VSAKIS) iki kovo 15 d. Savivaldybės metinis konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys VSAKIS pateiktas

¹ 27 str. 9 d.

² 30 str. 1 d.

³ 37 str. 3 d.

⁴ Patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

⁵ 27 str. 3 p. ir 35 str. 4 p.

⁶ Biudžeto sandaros įstatymo 7 str.

⁷ 31 str. 3 d.

⁸ LR Buhalterinės apskaitos įstatymas, 3 str. 4 p.

⁹ Patvirtinta LR Finansų ministro 2019 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. 1K-29 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą viešojo sektoriaus subjektų patvirtinimo.

nustatytu terminu – 2019 m. gegužės 30 d. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniai teikiami Finansų ministerijai ir Savivaldybės tarybai.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl Savivaldybės 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų pareiškama audito išvadoje, kuri teikiama Savivaldybės tarybai. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (17 psl.).

AUDITO REZULTATAI

1. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių vertinimas

1.1. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų iškraipymų, tačiau ne visi keliai ir gatvės įvertinti tikrąja verte

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹⁰ Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys – Savivaldybės biudžetinių įstaigų, Iždo ir kitų Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys.

2018 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys visais reikšmingais atžvilgiais parodo tikrą ir teisingą į Savivaldybės grupę įtrauktų viešojo sektoriaus subjektų finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus.

Parengtą 2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį tikrinome ir analizavome šiais aspektais: ataskaitų loginius ryšius, pateiktas sumas, tarpusavio sandorių eliminavimą, konsolidavimo įrašus, privalomos informacijos atskleidimą aiškinamajame rašte.

Išanalizavus nesuderintų sandorių detalizavimo pažymą, stornavimo operacijų ir rankinių įrašų žurnalo įrašus, nustatyta, kad įrašai padaryti dėl finansavimo sumų pergrupavimo nepiniginiam turtui ir kitoms išlaidoms pateikimo, dėl finansavimo sąnaudų eliminavimo pagal atskirus segmentus. Rankiniai įrašai atlikti korektiškai. Konsolidavimo kontrolės bendrosios ataskaitos (detalios) metinės (K-KBA-B-KK-M) duomenys sutampa su kitų susijusių kontrolės ataskaitų duomenimis, ataskaitoje gauti kontrolės ryšiai yra geri, neatitikimų nenustatyta. Vertinome žemesniojo lygio metinių finansinių ataskaitų rinkinių duomenis, jų atitiktį apskaitos registrų duomenims ir likučių 2018-12-31 teisingumą (Savivaldybės administracijos, įskaitant seniūnijas, 7 kontroliuojamų subjektų ir Iždo). Šių subjektų turtas sudaro 116 884,3 tūkst. Eur arba 88,8 proc. nuo viso turto pagal Savivaldybės konsoliduotos Finansinės būklės ataskaitos 2018-12-31 duomenis.

¹⁰ 2 str. 17 d. ir 22 str. 3 d.

Pažymėtina, kad infrastruktūros ir kitų statinių likutis yra mažesnis ir neparodo tikrosios vertės, nes ne visi keliai ir gatvės įvertinti tikrąją verte. Apskaitoje dar yra užregistruota 598 vnt. vietinės reikšmės kelių ir gatvių simboline 1 euro verte. Ankstesnio audito¹¹ metu rekomendavome imtis veiksmų, kad vietinės reikšmės keliai ir gatvės būtų apskaityti tikrąją verte. Pagal mūsų rekomendacijas Savivaldybės administracija pasitvirtino taisyklės, sudarė komisiją vertinimo metodikai parengti ir tikrajai vertei apskaičiuoti, parengė vertinimo metodiką, tačiau iki finansinių metų pabaigos vietinės reikšmės kelių ir gatvių vertės perskaičiavimo neatliko ir buhalterinėje apskaitoje neužregistravo. Kaip informavo Savivaldybės administracija¹², 2019 m. procesas vyksta (vykdoma sodo bendrijų kelių inventorizacija, teisinė registracija, tikslinamas sąrašas) ir keliai bus įvertinti tikrąją verte.

Ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte neatskleista informacija dėl galimo Savivaldybės finansinio turto nuvertėjimo, nes UAB Tauragės butų ūkio balanso per vienerius metus gautinų sumų straipsnyje apskaitytos 126,9 tūkst. Eur gautinos sumos, neapmokėtos ilgiau kaip vieneri metai ir jų atgavimas, kaip nurodė nepriklausomi auditoriai¹³, yra abejotinas, todėl ir šių sumų dydžiu turėtų mažėti balanse nurodytos gautinos sumos ir atitinkamai pasikeisti finansinis rezultatas - padidėti nuostoliai. Nepateikta informacija apie asocijuoto subjekto UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras finansinę būklę, kad nuosavas kapitalas yra neigiamas ir 162,4 tūkst. Eur viršija balansinę Savivaldybės investicijų vertę.

1.2. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų iškraipymų

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹⁴ savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys. 2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal teisės aktų, reglamentuojančių šio rinkinio sudarymą, reikalavimus ir atitinka Finansų skyriaus ir asignavimų valdytojų duomenis. Išskyrus tai, kad Biudžeto vykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2-sav) 104 eil. nurodytos finansinio turto padidėjimo išlaidos¹⁵, o nurodytos 359,7 tūkst. Eur padidintos ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo išlaidos (73 eil.).

Savivaldybės administracijos Finansų skyrius, rengdamas Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, remiasi Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų jai pateiktų žemesnio lygio

¹¹ Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018-07-13 audito ataskaita Nr. AP-6 „Tauragės rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisngumas ir biudžeto lėšų bei turto naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas“ (1 dalis, 1.1 p.)

¹² 2019-07-03 raštas Nr. 19-2510

¹³ UAB „Ekonominė nauda“ 2018-04-04 Nepriklausomo audito išvada (pateikė sąlyginę nuomonę).

¹⁴ 2 str. 17 d. ir 22 str. 4 d.

¹⁵ Savivaldybės administracija atliko išankstinius apmokėjimus už finansinį turtą pagal priemonę „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra Tauragės rajone“ (kodas 04.03.02.01.02).

biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių¹⁶ duomenimis ir į Savivaldybės biudžetą gautų pajamų apskaitos duomenimis – Savivaldybės išdo rengiamomis ataskaitomis.

Audito metu patikrinome 8 savivaldybės subjektų, kurių vadovai yra asignavimų valdytojai, parengtus ir Finansų skyriui pateiktus 2018 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius¹⁷, visų grupės subjektų mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitas ir Savivaldybės išdo rengiamas ataskaitas bei atlikome pagrindines audito procedūras reikšmingose biudžeto išlaidų srityse. Audituotų subjektų panaudoti asignavimai 23 185,5 tūkst. Eur (žr. 1 lentelę)

1 lentelė. Subjektų žemesniojo lygio BVA ataskaitų duomenys

Asignavimų valdytojas	Asignavimai (tūkst. Eur)			Panaudoti asignavimai (proc.)	Nustatyti duomenų iškraipymai BVA (taip; ne)	
	Patvirtinti	Patikslinti	Panaudoti		6	7
1	2	3	4	5=4/3*100	6	7
1. Savivaldybės administracija	25 579,6	22 325,9	19 980,4	89,49	taip	
2. M.Mažvydo progimnazija	903,4	990,7	997,4	100,68		ne
3. Jovarų pagrindinė mokykla	633,6	734,6	733,9	99,91		ne
4. Moksleivių kūrybos centras	299,9	323,3	323,3	100,00		ne
5. Lomių pagrindinė mokykla	222,5	252,7	252,4	99,87		ne
6. Suaugusių mokymo centras	168,8	185,1	185,1	100,02		ne
7. Lauksargių globos namai	435,8	533,4	533,4	100,00	taip	
8. Visuomenės sveikatos biuras	168,7	189,8	179,7	94,65		ne
Iš viso audituota:	28 412,3	25 535,5	23 185,5	x	x	x

Visų audituotų subjektų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai parengti pagal teisės aktų reikalavimus ir visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi visas įvykusias ūkines operacijas ir sąskaitų likučius. Nustatėme tik pavienius atvejus, kai įstaigos nesilaikė Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos¹⁸, t. y. dalį biudžeto asignavimų suplanavo, panaudojo ir išlaidas apskaitė bei nurodė Biudžeto vykdymo ataskaitoje pagal netinkamus išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius.

¹⁶ Rinkinių sudėtis patvirtinta LR Finansų ministro 2008-12-31 įsakymu Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais.

¹⁷ Žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitas: formą Nr. 1 „Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti ataskaita“, formą Nr. 2 „Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita“, formą Nr. 4 „Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita“.

¹⁸ Patvirtinta LR Finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

2. 2018 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo rezultatai

2.1. Savivaldybės biudžeto pajamos

Savivaldybės taryba patvirtino¹⁹ 2018 metų Savivaldybės biudžeto pajamų planą – 48 292,4 tūkst. Eur. Vėlesniais Savivaldybės tarybos sprendimais 2018 metų Savivaldybės biudžeto pajamų planas buvo tikslintas aštuonis kartus. Daugiausia pajamų pokyčiui įtakos turėjo valstybės biudžeto skiriamų dotacijų, ES paramos lėšų plano pakeitimai. Patikslintas 2018 metų Savivaldybės biudžeto pajamų planas be skolintų lėšų ir metų pradžios lėšų likučio sudarė 42 098,3 tūkst. Eur.

Per metus biudžeto pajamų gauta 41 963,5 tūkst. Eur, arba 134,8 tūkst. Eur mažiau nei planuota, patikslintas pajamų planas įvykdytas 99,7 proc. (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Duomenys apie 2017-2018 metų Savivaldybės biudžeto pajamų plano vykdymą

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	Vykdymas 2017 m.		2018 m.		Vykdymas 2018 m.	
		Suma	proc.	Patikslintas planas	Įvykdymas	Suma	proc.
1.	Mokesčiai, iš jų:	17 863,4	104,1	20 283,0	20 788,6	505,6	102,5
1.1	<i>pajamų mokestis</i>	16 620,8	104,5	19 136,0	19 382,1	246,1	101,3
1.2	<i>turto mokesčiai</i>	1 196,0	98,6	1 097,0	1 353,5	256,5	123,4
2.	Dotacijos	17 461,3	99,4	18 709,1	17 990,5	-718,6	96,2
3.	Kitos pajamos, iš jų:	2 489,6	134,5	2 511,2	2 505,9	-5,3	99,8
3.1.	<i>vietinė rinkliava</i>	969,5	99,9	1167,0	966,1	-200,9	82,8
4.	Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	322,2	181,2	595,0	678,5	83,5	114,0
	Iš viso pajamų	38 136,5	103,0	42 098,3	41 963,5	-134,8	99,7
	Finansinio turto sumažėjimo pajamos (akcijos parduotos)	-	-	106,0	106,0	0,0	
	Ilgalaikės paskolos (gautos)	484,9		387,9	117,3	-270,6	
	Metų pradžios lėšų likutis	1 651,0		3 226,1	3 226,1	0,0	
	IŠ VISO	40 272,4		45 818,3	45 412,9	-405,4	

Šaltinis - 2017 ir 2018 m. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai.

Didžiausią mokesčių pajamų dalį (93,2 proc.) sudaro gyventojų pajamų mokestis. Planas įvykdytas 101,3 proc., gauta 246,1 tūkst. Eur viršplaninių pajamų, lyginant su 2017 m., šio mokesčio gauta 2 761,3 tūkst. Eur daugiau. Biudžeto pajamų planas įvykdytas pagal visas rūšis, išskyrus dotacijas iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, įvykdymas – 85,2 proc. ir vietinės rinkliavos pajamas, įvykdymas – 82,8 proc.

2018 metais Savivaldybės tarybos sprendimais buvo suteikta mokesčių ir rinkliavų lengvatų iš viso už 265,2 tūkst. Eur.²⁰ Iš jų: žemės mokesčio – 147,5 tūkst. Eur, valstybinės žemės nuomos

¹⁹ Savivaldybės tarybos 2018-01-31 sprendimas Nr. 1-14 „Dėl 2018 metų Tauragės rajono savivaldybės biudžeto patvirtinimo“.

²⁰ 2017 m. suteikta lengvatų 239,0 tūkst. Eur, 2016 m. – 234,2 tūkst. Eur.

mokesčio – 47,4 tūkst. Eur, mokesčio už verslo liudijimą – 38,1 tūkst. Eur, nekilnojamojo turto mokesčių – 9,5 tūkst. Eur ir vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą – 22,7 tūkst. Eur.

Pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos Savivaldybės administracijai pateiktus duomenis²¹ mokesčių mokėtojų įsiskolinimas savivaldybės biudžetui 145,9 tūkst. Eur. UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro duomenimis²², gyventojų ir juridinių asmenų vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą įsiskolinimas – 190,6 tūkst. Eur, lyginant su 2017 m. pabaiga, sumažėjo 8,8 proc.

Valstybės biudžeto dotacijos ir Europos sąjungos finansinės paramos lėšos sudarė 42,9 proc. visų biudžeto pajamų, iki metų pabaigos nepanaudojus 61,0 tūkst. Eur tikslinės paskirties dotacijų, jos buvo gražintos valstybės institucijoms ir įstaigoms, iš kurių jos buvo gautos, ir šia suma buvo sumažintos biudžeto pajamų įplaukos.

2.2. Savivaldybės biudžeto išlaidos

Savivaldybės tarybos patvirtintame¹⁸ 2018 metų Savivaldybės biudžete numatyta 48 292,4 tūkst. Eur asignavimų. Metų eigoje asignavimų planas buvo keičiamas ir asignavimai sumažinti 2 862,0 tūkst. Eur. Savivaldybės biudžeto įvykdymo ataskaitos (forma Nr. 1-sav.) duomenimis 2018 m. biudžeto išlaidų patikslintas planas įvykdytas 93,4 proc. ir panaudota 3 002,5 tūkst. Eur asignavimų mažiau nei buvo suplanuota. Asignavimų panaudojimo duomenys pateikiami 3 lentelėje:

3 lentelė. Duomenys apie 2017-2018 metų Savivaldybės biudžeto asignavimų plano vykdymą (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	2017 m. vykdymas		2018 m. vykdymas		
		Įvykdyta	%	Patikslinti asignavimai	Įvykdyta	%
1.	Bendros valstybės paslaugos	2850,9	93,3	3329,7	3128,2	93,9
2.	Gynyba	31,3	99,4	35,2	34,8	98,9
3.	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	505,7	99,8	553,5	553,5	100,0
4.	Ekonomika	6025,3	95,8	6566,6	6228,2	94,8
5.	Aplinkos apsauga	2559,7	84,9	2080,7	2771,9	90,0
6.	Būstas ir komunalinis ūkis	1347,1	104,2	1729,5	1717,6	99,3
7.	Sveikatos apsauga	599,1	99,2	701,1	664,2	94,7
8.	Poilsis, kultūra ir religija	2758,6	77,1	6107,5	5275,6	86,4
9.	Švietimas	14558,4	99,2	15935,0	14475,2	97,1
10.	Socialinė apsauga	5325,2	94,7	7391,6	6578,7	89,0
	Iš viso:	36 561,3	94,6	45430,4	42427,9	93,4
	Finansinių įsipareigojimų vykdymas	484,9	100,0	387,9	387,9	100,0
	Finansinio turto įsigijimo išlaidos²³	-	-	-	-	-

Šaltinis- 2017 ir 2018 m. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai.

²¹ VMI surinktų ir apskaičiuotų administruojamų mokesčių ar įmokų pajamų ataskaita už 2018 m 4 ketvirtį 2019-02-09 Nr. (20.2-06 E)RMA-.

²² UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro apskaičiuotos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą pajamų ataskaita už 2017 m. 4 ketvirtį 2018-01-22 be numerio.

²³ Dėl netinkamo asignavimų suplanavimo finansinio turto įsigijimo išlaidos nurodytos ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo išlaidose pagal funkcinę klasifikaciją "Būstas ir komunalinis ūkis": 2017 m. 148,4 tūkst. Eur; 2018 m. 359,7 Eur

Savivaldybės biudžeto 2018 m. išlaidų apimtis lyginant su 2017 m. išlaidomis padidėjo 5 866,6 tūkst. Eur arba 16,1 proc. Beveik dvigubai padidėjo išlaidos poilsiui, kultūrai ir religijai²⁴, būsto ir komunaliniam ūkiui - 27,5 proc., socialinei apsaugai - 23,5 proc. Pagal išlaidų struktūrą daugiausia lėšų skiriama švietimui (36,1 proc.) ir socialinei apsaugai (15,4 proc.).

Analizuodami asignavimų panaudojimą pagal programas ir aiškindamiesi asignavimų nepanaudojimo priežastis nustatėme, kad daugiausia asignavimų pagal patikslintą planą nepanaudota:

- Tauragės rajono plėtros projektų valdymo programai – 1 563,4 tūkst. Eur, nes pagal pasirašytas finansavimo sutartis gauti avansiniai mokėjimai, o atliktų darbų ar įsigyto turto apimtys mažesnės²⁵, dėl įvairių priežasčių nebuvo įgyvendinamos suplanuotos projektų veiklos²⁶;

- Sporto ir kultūros ugdymo programai – 577,4 tūkst. Eur arba 12,4 proc., nes dėl techninių kliūčių neatlikti suplanuoti baseino statybos darbai;

- Socialinės paramos įgyvendinimo programai – 312,4 tūkst. Eur, iš jų 125,1 tūkst. Eur šildymo, karšto ir šalto vandens kompensacijoms mokėti (nebuvo poreikio), 34,1 tūkst. Eur socialinėms išmokoms (sumažėjo gavėjų skaičius) ir kt.

Biudžeto lėšų likutis audituojamo laikotarpio pradžioje buvo 3 226,1 tūkst. Eur, laikotarpio pabaigoje – 2 597,2 tūkst. Eur, sumažėjo 19,5 proc. Biudžeto lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje biudžeto vykdymo ataskaitoje (forma 1-sav.) nurodytas teisingas.

2.3. Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai ir mokėtinės sumos

Savivaldybės biudžeto skoliniai įsipareigojimai ir mokėtinės sumos²⁷ 2018 gruodžio 31 d. sudarė 4 597,5 tūkst. Eur, lyginant su 2017 m. pabaiga, padidėjo 198,3 tūkst. Eur, arba 4,5 proc. Mokėtinės sumos (be paskolų) padidėjo 468,9 tūkst. Eur. arba 1,8 karto. Tai sąlygojo Europos Sąjungos lėšomis vykdomų projektų neapmokėtų darbų apimtys (negautas finansavimas pagal pateiktas mokėjimų paraiškas). 2018 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme²⁸ nustatytas reikalavimas, kad 2019 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas turi būti ne didesnis už 2018 m. sausio 1 d. įsiskolinimą. Manome, kad ši įstatymo nuostata savivaldybėms riboja teisę įgyvendinti naujus Europos Sąjungos ar kitų tarptautinių organizacijų finansuojamus projektus, dėl kurių įgyvendinimo ir nustatytų mokėjimo terminų biudžetinių metų pabaigoje didėja mokėtinų sumų likutis.

²⁴ Padidėjo išlaidos bendruomenių, jaunimo ir sporto organizacijų rėmimui bei kultūros ir sporto įstaigų išlaikymui; baseino statybai 960,4 tūkst. Eur, žaidimo aikštelių įrengimui 167 tūkst. Eur.

²⁵ Nepanaudotų ES lėšų likučiai banko sąskaitose 2018-12-31 321,8 tūkst. Eur.

²⁶ Liko nepanaudoti asignavimai projektams: 266,6 tūkst. Eur „Nestacionarių paslaugų infrastruktūros plėtra Tauragės savivaldybėje“; 270,5 tūkst. Eur M.Mažvydo gimnazijos modernizavimui; 156,5 tūkst. Eur „Socialinio būsto plėtra Tauragės savivaldybėje“; 144,6 tūkst. Eur projektams, įgyvendinamiems pagal priemonę „Paslaugos kaimui“ ir kt.

²⁷ Šaltinis Savivaldybės ataskaitos 2018 m. gruodžio 31 d.: Mokėtinų ir gautinų sumų (forma Nr. 4); Skolinių įsipareigojimų 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3-sav.)

²⁸ 2018 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymas, 2017-12-12 Nr. XIII-868, 13 str. 3 d.

Savivaldybės negrąžintų paskolų likutis 2018 m. pradžioje buvo 3 830,8 tūkst. Eur. Per 2018 m. grąžinta paskolų 388,0 tūkst. Eur, sumokėta palūkanų 32,3 tūkst. Eur. Negrąžintų paskolų likutis metų pabaigai – 3 560,2 tūkst. Eur. Savivaldybės taryba yra priėmusi sprendimus kontroliuojamiems subjektams suteikti garantijas, prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl Savivaldybės kontroliuojamų įmonių prisiimtų įsipareigojimų sudaro 792,8 tūkst. Eur. Neatitikimų nenustatėme.

3. Biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas

Biudžetinių įstaigų įstatyme²⁹ nurodyta įstaigos vadovo pareiga užtikrinti racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, veiksmingą biudžetinės įstaigos vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, jos veikimą ir tobulinimą.

3.1. Ne visose įstaigose lėšos darbo užmokesčiui panaudotos pagrįstai ir teisėtai

Ankstesnio audito metu nustatėme, kad darbo apmokėjimo sistema savivaldybės biudžetinėse įstaigose tobulintina, nes neužtikrinamas darbuotojų darbo apmokėjimo bei kitų garantijų skaidrumas, aiškumas bei lėšų naudojimo racionalumas. Teikėme rekomendacijas.

Atlikę audito procedūras nustatėme, kad ne visose įstaigose sukurta vidaus kontrolės sistema užtikrina, kad lėšos darbo užmokesčiui, priemokoms ir vienkartinėms išmokoms būtų panaudotos pagrįstai ar teisėtai:

- Savivaldybės administracija valstybės tarnautojams ir darbuotojams mokėjo priemokas už pavestas papildomas funkcijas³⁰, kurios yra pastovaus pobūdžio ir turėtų būti įtraukiamos į pareigybės aprašymus;

- per metus Savivaldybės administracija darbuotojams ir valstybės tarnautojams išmokėjo vienkartinių piniginių išmokų 27,5 tūkst. Eur (be socialinio draudimo įmokų), iš jų 11,6 tūkst. Eur skirtos atlikus vienkartinę ypatingos svarbos užduotis, tačiau daugeliu atvejų tai eilinės užduotys, privalomos atlikti pagal pareigybės aprašyme nurodytas funkcijas;

- įstaigos darbuotojams mokėjo priemokas, nenurodant kokius papildomus darbus ar užduotis jie vykdys, vienkartinę išmoką, nenurodant kokias ypač svarbias įstaigos veiklas užduotis atliko, pavieniais atvejais skirta priemoka ir kintamoji pareiginės algos dalis viršijo leistiną 60 proc. pastoviosios pareiginės algos dydį ir taip nepagrįstai panaudojo darbo užmokesčiui skirtas lėšas (9,3 tūkst. Eur Visuomenės sveikatos biuras, 6,1 tūkst. Eur Lomių pagrindinė mokykla, 1,1 tūkst. Eur Jovarų pagrindinė mokykla).

- įstaigos nesilaikė Teisėkūros pagrindų įstatymo³¹ nuostatų, nes darbuotojams pareiginės algos kintamąją dalį nustatė ir/ar skaičiavo atgaline data pažeidžiant teisės principą, kad įstatymas atgal

²⁹ 9 str. 2 d.

³⁰ Administracijos direktoriaus įsakymai: 2018-02-13 Nr. P-34; 2018-03-16 Nr. P-197; 2018-02-13 Nr. P-35; 2018-06-20 Nr. P1-33; 2018-11-27 Nr. P-427 ir kt.).

³¹ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 2012-09-15, Nr. XI-2220;

negalioja ir individualiame teisės akte negalima nurodyti atgalinę jo taikymo datą (Visuomenės sveikatos biuras, Lomių pagrindinė mokykla);

Dėl nepakankamai reglamentuotų priemonių ir vienkartinį išmokų skyrimo tvarkos subjektams rekomendavome nustatyti tokią tvarką, kuri sudarytų prielaidas pagrįsti priemonių ir išmokų skyrimo motyvus; peržiūrėti darbuotojams nustatytas funkcijas, nuolatinio pobūdžio funkcijas įtraukti į pareigybių aprašymus ir esant poreikiui padidinti pareiginės algos koeficientą.

3.2. Situacija dėl mokyklinių autobusų naudojimo nepasikeitė

Ankstesnio audito metu Savivaldybės administracijai rekomenduojame išanalizuoti vidaus kontrolės trūkumus naudojant mokyklinius autobusus ir priimti sprendimus, užtikrinančius tinkamą ir ekonomišką mokyklinių autobusų naudojimą. Atlikę audito procedūras 3 švietimo įstaigose nustatėme, kad situacija dėl mokyklinių autobusų naudojimo nepasikeitė, nes:

Jovarų pagrindinės mokyklos mokinių vežimo paslaugos sutarties³² 1 km ridos įkainis 0,91 Eur, paslauga vykdoma mokyklos transportu. M.Mažvydo progimnazijos 2018 m. sudarytos mokinių vežimo paslaugos sutarties³³ 1 km ridos įkainis 0,97 Eur, paslauga vykdoma įstaigos transportu. Kitų švietimo įstaigų, eksploatuojančių mokyklinius autobusus, vidutinė mokyklinio autobuso 1 km ridos savikaina mažesnė 2 kartus (2017 m. - 0,47 Eur; 2018 m. - 0,48 Eur). Pažymėtina, kad 2017 m. Savivaldybės administracija atliko viešosios paslaugos pirkimo konkursą ir sudarė sutartį su tuo pačiu paslaugos teikėju – UAB Tauragės autobusų parku³⁴, kurioje nustatytas 1 km ridos įkainis 0,63 Eur (indeksuotas 0,74 Eur). Šis įkainis yra 23,7 proc. mažesnis nei aukščiau nurodytų įstaigų sudarytų sutarčių paslaugos įkainis.

Lomių pagrindinėje mokykloje mokyklinis autobusas, kurį eksploatuoja pati įstaiga, naudojamas neekonomiškai, nes pagal nustatytą maršrutą³⁵ 6 priešmokyklinio amžiaus vaikai iš Batakių miestelio vežami į Šakviečio mokyklėlę (priešmokyklinę grupę), kai tuo tarpu pačiuose Batakiuose yra pagrindinė mokykla. Mokinių registre nėra pažymėta, kad šie mokiniai yra vežiami mokykliniu autobusu. Taip pat vežami mokiniai iš Juodpetrių, Lapurvio, Molupio ir Pavarčio kaimų, kuriems kitos mokyklos yra arčiau nei Lomių pagrindinė mokykla. Iš mokyklos sąrašė esančių 36 mokinių, kuriems skirtas pavėžėjimas, 50 proc. vežami į mokyklą ir iš jos iš toliausiai nutolusių kaimų nuo Lomių pagrindinės mokyklos, kai kitos mokyklos yra arčiau mokinių

³² 2016-10-03 Paslaugos sutartis Nr. 10-44/BR-20, 1 km įkainis 0,75 Eur be PVM (0,91 Eur su PVM), galioja iki 2019-10-03 (3 m.), paslaugos teikėjas UAB Tauragės autobusų parkas;

³³ 2018-10-19 sutartis Nr. 10-81, 1 km įkainis 0,80 Eur be PVM (0,97 Eur su PVM), galioja iki 2019-06-21; paslaugos teikėjas UAB Tauragės autobusų parkas;

³⁴ 2017-09-07 Viešųjų paslaugų teikimo sutartis Nr. 51S-759/10-86.

³⁵ Tauragės r. Lomių pagrindinės m-klos mokinių pavėžėjimo 2018-2019 m.m. grafikas, patvirtintas 2018-09-19 direktoriaus įsakymu Nr. V-122 ir suderintas su Savivaldybės administracija (3 maršrutai, 67 km, į mokyklą atvežama 24 mokiniai ir 3 maršrutai, 68 km, iš mokyklos išvežami 36 mokiniai);

gyvenamosios vietos. Apskaičiuota, kad 1 mokinio pavėžėjimas kainuoja 2,01 Eur ir yra 15,5 proc. brangesnis už mokyklų vidurkį.

Manome, kad mokyklos mokinių vežimo paslaugos įkainiai negalėtų būti didesni nei Savivaldybės administracijos viešo konkurso būdu atrinkto vežėjo įkainis. Abejojame, kad toks mokyklinių autobusų eksploatavimo modelis – perkant paslaugas iš paslaugos teikėjo yra racionaliausias ir teisėtas, nes Savivaldybės tarybos patvirtintame Tauragės rajono mokyklinių autobusų naudojimo tvarkos apraše³⁶ tai nėra reglamentuota.

3.3. Lėšos autobusų stoties veiklos užtikrinimui nebuvo naudojamos teisėtai ir ekonomiškai, o keleivių vežimo paslaugų teikimo sutarties vykdymas su trūkumais

Audito metu vertinome biudžeto lėšų, skirtų Tauragės autobusų stoties veiklos užtikrinimui, naudojimo teisėtumą ir ekonomiškumą³⁷. Negalime patvirtinti, kad savivaldybės biudžeto lėšos (159,8 tūkst. Eur) šiai sričiai buvo panaudotos teisėtai ir ekonomiškai, nes Savivaldybės administracija nesivadovavo Turto eksploatavimo sutartyje³⁸ nustatyto reikalavimo, kad šalys tarpusavio susitarimu sprendžia nuostolių atlyginimą, susidariusį dėl eksploatavimo kaštų, ir nesudarė atskiro susitarimo su UAB Tauragės autobusų parku (toliau – Bendrovė) dėl autobusų stoties eksploatavimo kaštų apskaičiavimo ir nuostolių atlyginimo (mokėjimo) tvarkos. Nėra galimybės įvertinti kokiais kriterijais vadovaujantis be tiesioginių sąnaudų priskiriama dalis bendrųjų ir administracinių sąnaudų. Vertindami Bendrovės apskaičiuotas autobusų stoties veiklai patirtų išlaidų apimtį, nuostolių apskaičiavimo principus nustatėme, kad be tiesioginių sąnaudų autobusų stoties eksploatavimo kaštams priskirta 42,5 proc. bendrųjų ir administracinių sąnaudų, neturint teisinio pagrindimo. Rekomendavome abiem sutarties šalims sudaryti susitarimą dėl autobusų stoties eksploatavimo kaštų apskaičiavimo ir nuostolių atlyginimo (mokėjimo) tvarkos. Procesas tęsiasi 4 mėn., tačiau susitarimas nesuderintas ir nepasirašytas.

Audito metu atlikome viešųjų keleivių vežimo paslaugų teikimo sutarties³⁹ vykdymo vertinimą⁴⁰. Nustatėme, kad mokėjimai už paslaugų teikimą vykdyti laikantis nustatytų tarifų, tačiau Savivaldybės administracija nepasinaudojo Sutartyje nustatyta teise ir nepareikalavo iš Bendrovės ataskaitos dėl metinių patirtų nuostolių ir metinės savikainos, neanalizavo duomenų ir taip nesilaikė Nuostolių

³⁶ Savivaldybės tarybos 2015-07-29 sprendimas Nr. 1-196, pakeistas 2018-12-19 sprendimu Nr.1-427.

³⁷ Parengta ataskaita 2019-02-26 d. Nr. AP-2 „Biudžeto lėšų, skirtų Tauragės autobusų stoties veiklos užtikrinimui, naudojimo teisėtumas ir ekonomiškumas“.

³⁸ 2010-05-03 Tauragės rajono savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto, perduodamo UAB Tauragės autobusų parkui, eksploatavimo sutartis Nr. 51S-277/10-43.

³⁹ 2017-09-07 Viešųjų paslaugų teikimo sutartis Nr. 51S-759, sudaryta su viešojo paslaugos pirkimo konkurso laimėtoju UAB Tauragės autobusų parkas; galiojimo terminas 5 m. (iki 2022-09-07); suderinta su VP tarnyba;

⁴⁰ Parengta ataskaita 2019-02-26 Nr. AP-1 „Viešųjų keleivių vežimo paslaugų teikimo sutarties vykdymo vertinimas“.

kompensacijos apskaičiavimo tvarkos aprašo nuostatų⁴¹. Sutarties 26 p. nustatyta, jog bilietų kaina peržiūrima ne rečiau kaip kartą per metus, atsižvelgiant į Bendrovės vežimo sąnaudų, gautų pajamų pokyčius ir šioje sutartyje numatytus šalių įsipareigojimus. Bilietų kainos galioja nepakeistos nuo 2016 m. sausio 1 d., nors 2018 m. Bendrovė kreipėsi į Savivaldybės administraciją dėl kainų peržiūrėjimo⁴², klausimas nesprenžiamas. Sutarties 48 p. nurodyta, kad Savivaldybė gali Bendrovei tenkančią pajamų dalį sumokėti avansu, tačiau nenustatytas konkretus jo dydis. Tuo pasinaudodama Bendrovė pateikė išankstinę sąskaitą⁴³ 80,0 tūkst. Eur sumai (tai sudaro 4 mėn. mokinių vežimo pajamas). Savivaldybės administracija apmokėjo šią sąskaitą tikslindama asignavimus iš kitų ketvirčių. Siekiant užtikrinti tinkamą finansų valdymą Savivaldybės administracijai ir Bendrovei rekomendavome išanalizuoti esamą situaciją, vadovaujantis teisės aktais patikslinti sutarties nuostatas, parengti (patikslinti) ir suderinti keleivių vežimo bei kitų veiklų sąnaudų paskirstymo tvarką.

3.4. Patvirtintų biudžeto programų priemonių finansavimo ir įgyvendinimo problemos

- *Priemonė „Verslumo skatinimo ir investicijų pritraukimo priemonių įgyvendinimas“ (kodas 02.04.02.01.01)*

2018 m. šiai priemonei panaudota 354,5 tūkst. Eur, iš jų 244,5 tikslinė dotacija AB „Vilkyškių pieninei“⁴⁴, 28 įmonėms skirta 83,7 tūkst. Eur darbo vietų steigimui, 19 įmonių skirta 2,8 tūkst. Eur įmonių steigimosi išlaidoms kompensuoti, 14,3 tūkst. Eur Entrepreneurystės savybių ir kompetencijų skatinimo programos Tauragės rajono savivaldybės švietimo įstaigose. Audito metu vertinome šiai priemonei skirtų lėšų panaudojimo atitiktį teisės aktų reikalavimams ir kaip laikomasi 2017 m. sudarytų su verslo subjektais lėšų naudojimo sutarčių sąlygų dėl įsteigtų darbo vietų išlaikymo ir informacijos teikimo Savivaldybės administracijai.

Pastebime, kad problemos dėl verslo subjektų sutartinių įsipareigojimų vykdymo neišnyko. Nesilaikoma Darbo vietų steigimo subsidijavimo tvarkos aprašo⁴⁵ 6.9 p. nuostatų, kad lėšų gavėjas 3 metus kasmet pasibaigus kalendoriniams metams privalo pateikti draudimą įrodančius dokumentus ir pažymą apie darbuotojų skaičių įmonėje. Audito procedūrų metu nustatėme, kad 3 subjektai nevykdo lėšų naudojimo sutarties 2.1.3 p. reikalavimo – įsteigtų darbo vietų nepanaikinti 36 mėnesius

⁴¹ Patvirtinti LR Susisiekimo ministro 2010-07-20 įsakymu Nr. 3-457 „Dėl nuostolių, patirtų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus, kompensacijos apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 9 p.

⁴² UAB Tauragės autobusų parko 2018-04-17 prašymas Nr. 3-251 „Dėl keleivių vežimo vietinio (miesto ir priemiesčio) reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutais tarifų dydžio“.

⁴³ 2018-08-10 išankstinė sąskaita Nr. 3-416;

⁴⁴ Lėšos skirtos LR Ūkio ministro 2018 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 4-546 „Dėl finansavimo infrastruktūrai iki investuotojui suteikto sklypo ribų įrengti ir (ar) sutvarkyti skyrimo Tauragės rajono savivaldybės administracijos projektui dotacijos skyrimo“

⁴⁵ Darbo vietų steigimo subsidijavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2015-11-11 sprendimu Nr. 1-297 (galiojo 2017 m.). 2017-12-20 sprendimu Nr. 1-397 patvirtintas naujas Tauragės rajono savivaldybės smulkaus verslo subjektų rėmimo programos tvarkos aprašas.

nuo darbo vietos (-ų) įsteigimo dienos. Savivaldybės administracija tik po audito pastebėjimų⁴⁶ ėmėsi veiksmų dėl subjektų sutartinių įsipareigojimų nevykdymo⁴⁷.

➤ *Priemonė „Neformaliojo vaikų švietimo užtikrinimas“ (priemonės kodas 01.09.01.01.06)*

2018 m. Savivaldybės taryba patvirtino naują Tauragės rajono savivaldybės neformaliojo mokinių sportinio ugdymo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašą⁴⁸. Vertinome ar lėšos skiriamos laikantis patvirtinto aprašo reikalavimų, ar užtikrinama subjektams skirtų lėšų panaudojimo kontrolė. Neformaliojo mokinių sportinio ugdymo vykdymui paraiškas pateikė 2 subjektai. Sutartis su paslaugų teikėjais pasirašytos tik lapkričio mėnesį, jiems pateikus visus prie paraiškos numatytus dokumentus ir komisijai pripažinus pateiktą programų atitiktį reikalavimams. Pagal lėšų skyrimo ir panaudojimo sutartis NMSU paslaugų teikėjams pervesta 11,2 tūkst. Eur. Reikšmingų neatitikimų nenustatėme.

➤ *Priemonė „Viešųjų projektų finansavimas“ (kodas 04.03.01.01.02)*

Savivaldybės Strateginiame 2018-2020 m. plane numatyti projektai iš 2014-2020 m. ES struktūrinės paramos lėšų bei tęstiniai projektai iš VIP programų lėšų. Pagal Lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais strategiją 2018 m. pasirinkome vertinti 4 vykdomus projektus: „Kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas Tauragės mieste“ (04.03.01.02.22 priemonė), „Viešosios paskirties ir daugiabučių namų stovėjimo aikštelių, įvažiavimų į jas įrengimas“ (03.05.01.01.01 priemonė), „Socialinio būsto plėtra Tauragės rajono savivaldybėje“ (04.03.01.02.13), „Nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra Tauragės rajono savivaldybėje“ (04.03.01.02.29 priemonė).

Savivaldybės administracija įgyvendina ES lėšomis finansuojamą projektą „Socialinio būsto plėtra Tauragės rajono savivaldybėje“⁴⁹, kurio vertė 1467,8 tūkst. Eur, planuojama nupirkti 55 butus. 2017 m. Savivaldybės administracija skelbiamų derybų būdu nupirko 15 butų, kurių vertė 351,8 tūkst. Eur, 2018 m. atitinkamai 16 butų už 369,2 tūkst. Eur, metų gale liko nepanaudota 128,9 tūkst. suplanuotų asignavimų. 2019 m. nupirkti 6 butai, procesas vyksta vangiai, nes rinkoje trūksta parduodamo būsto. Pagal finansavimo sutartį projekto įgyvendinimo pabaiga 2019 m., tačiau kaip informavo Savivaldybės administracijos darbuotojai terminas bus pratęstas ir tikimasi kad reikiamas butų kiekis bus nupirktas. Manome, kad atsižvelgiant į esamą situaciją nekilnojamojo turto rinkoje (menka parduodamų butų pasiūla), Savivaldybės administracija turėtų ieškoti ir kitų alternatyvų.

Audito metu vertinome projekto „Nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra Tauragės rajono savivaldybėje“, kurio vertė 723,4 tūkst. Eur, įgyvendinimą. Projektas pradėtas vykdyti 2017 m. birželio mėn., planuota įgyvendinimo pabaiga 2019 m. balandžio mėn. (Centrinė

⁴⁶ Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019-06-06 raštas Nr. 1-21 „Dėl audito pastebėjimų“.

⁴⁷ Savivaldybės administracijos 2019-07-02 raštas Nr. 19-2489.

⁴⁸ 2018-09-05 Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. 1-271

⁴⁹ Pasirašyta finansavimo sutartis 2016-09-30, Nr.08.1.2-CPVA-R-408-003.

projektų valdymo agentūra pratęsė iki 2019 gruodžio mėn.). Projekto veiklose numatyta pastato, esančio Donelaičio g. 21 dalies rekonstrukcija bei pastato prieiga neįgaliesiems, numatytas įrangos, įrenginių ir kito turto įsigijimas. Nustatėme, kad dėl techninio projekto klaidų rangovas negalėjo parengti darbo projekto ir vykdyti numatytų darbų, todėl 2018 m. projekto vykdymui panaudota tik 88,0 tūkst. Eur arba 19,6 proc. suplanuotų asignavimų. Savivaldybės administracijai teikėme pastebėjimus⁵⁰ dėl nekoordinuoto ir netinkamo išlaidų projekto įgyvendinimui planavimo, atkreipėme dėmesį, kad 2019 m. asignavimai suplanuoti ženkliai mažesni nei numatyta rangos darbų sutartyje, o asignavimai projekto veiklose numatytos įrangos bei įrenginių įsigijimui nesuplanuoti.

Vertindami kitus pasirinktus projektus neatitikimų nenustatėme.

3.5. Savivaldybės turto valdyme stebima pažanga

Ankstesnio audito metu Savivaldybės administracijai rekomendavome išanalizuoti informaciją Nekilnojamų kultūros vertybių registre apie nekilnojamojo kultūros paveldo objektus⁵¹, esančius Tauragės rajono savivaldybės teritorijoje, ir imtis priemonių dėl jų įregistravimo apskaitoje. Savivaldybės administracija komisijos sprendimu užregistruota apskaitoje 37 nekilnojamojo turto objektus pirminio pripažinimo metu nustatant objektui 1 euro vertę.

Nebaigtos statybos vertė užbaigus statybos, kapitalinio remonto darbus ir gavus deklaracijas apie statybos užbaigimą, laiku perkeliama į ilgalaikį materialųjį turtą (pvz., infrastruktūrą), skaičiuojamas turto nusidėvėjimas. Pagal finansines galimybes vykdoma vietinių kelių ir gatvių teisinė registracija, per metus patikslinta 125 vnt. vertė ir taip sumažintas skaičius objektų, užregistruotų 1 euro simboline verte.

Per 2018 metus parduoti 37 objektai, kurių balansinė vertė sudarė 69,3 proc. viso užregistruoto ilgalaikio materialiojo turto, skirto parduoti. Į Savivaldybės biudžetą gauta 394,9 tūkst. Eur pajamų.

Apie visus nustatytus pažeidimus, neatitikimus, klaidas ir vidaus kontrolės trūkumus Savivaldybės administraciją ir kitas įstaigas informavome raštais, joms teikėme rekomendacijas (informacija pateikta 2 priede). Įstaigos geranoriškai reagavo į pastebėjimus ir ėmėsi veiksmų jiems ištaisyti bei ženkliai dalį rekomendacijų įgyvendino audito metu (20 iš 42). Todėl šioje audito ataskaitoje rekomendacijų neteikiame.

Savivaldybės kontrolierė

Kostė Čiapienė

Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja

Nijolė Marozienė

⁵⁰ Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019-06-26 raštas Nr. S-27 „Dėl audito pastebėjimų“.

⁵¹ Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre įregistruoti 286 objektai, esantys Tauragės rajono savivaldybėje, iš jų 86 objektai savivaldybės arba neaiškus savininkas.

Audito ataskaitos „Tauragės rajono savivaldybės 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų teisingumas ir lėšų bei turto naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas“
1 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- įvertinti Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų tikrumą, teisingumą ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- įvertinti Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus.
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, ir įvertinti ar Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto ataskaitų rinkinio teisingumui, savivaldybės ataskaitų rinkinio teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku Savivaldybės KFAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos vienam konsoliduotųjų finansinių ataskaitų straipsniui, viršijanti 1 316,0 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku Savivaldybės BVA yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 428,1 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

<i>Audito apimtis ir metodai</i>	
Audituotos (konsoliduotos) finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys: konsoliduotoji finansinės būklės, konsoliduotoji veiklos rezultatų, konsoliduotoji pinigų srautų ir konsoliduotoji grynojo turto pokyčio ataskaitos bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2018-12-31 duomenis. Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita (forma Nr. 1-sav.), Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2-sav.), Skolinių įsipareigojimų ataskaita (forma Nr.3-sav.), Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita (forma Nr. 4) bei aiškinamasis raštas dėl 2018 m. Savivaldybės biudžeto vykdymo.
2018 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2018 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 120 876,74 tūkst. Eur, pabaigoje – 131 567,50 tūkst. Eur.
2018 m. pajamos, sąnaudos ir patirtos išlaidos	Savivaldybė gavo 60 563,79 tūkst. pajamų ir patyrė 57 744,86 tūkst. Eur sąnaudų. Savivaldybės pagrindinės veiklos rezultatas teigiamas – pajamos viršijo išlaidas 2 818,93 tūkst. Eur. Savivaldybės biudžetas gavo 42 427,9 pajamų ir patyrė 41 963,5 tūkst. Eur išlaidų.
Vykdomos programos ir asignavimų valdytojams patvirtinti asignavimai	Savivaldybės 2018 metų biudžete patvirtinta 10 programų, Savivaldybės biudžeto asignavimai paskirstyti 43 asignavimų valdytojams, asignavimų planas (įskaitant patikslinimus) yra 45 430,4 tūkst. Eur, iš Savivaldybės administracijai patvirtinta apie 49,1 proc. visų asignavimų.
Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos įstaigos	Audito metu vertinome 39 subjektų (35 biudžetinės įstaigos, 3 viešosios sveikatos priežiūros įstaigos ir Iždas) finansinių ataskaitų pagrindu sudaryto 2018 metų

	KFAR duomenis ir 43 asignavimų valdytojų biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu sudaryto 2018 metų BVAR duomenis.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo
<i>Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros</i>	
2018 m. savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos kiekybiškai reikšmingos sritys ir kuriose egzistuoja iškraipymo rizika: turto, įsipareigojimų ir sąnaudų.	
Turto sritis	Subjektuose įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, amortizacijos ir nusidėvėjimo skaičiavimo operacijų registravimą apskaitos registruose (teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis). Įvertinome turto balansinės vertės ir finansavimo sumų likučių atitiktį.
Įsipareigojimų sritis	Atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiamiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Pajamų sritis	Vertinome pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, tinkama verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu vertinome: <ul style="list-style-type: none"> - sąnaudų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis); - atostogų rezervo paskaičiavimą; - atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Bendras ataskaitų rinkinio ir konsolidavimo proceso vertinimas	Patikrinome apskaitos metodų tinkamumą ir apskaitinių vertinimų pagrįstumą. Patikrinome konsolidavimo metu atliktų koregavimų tinkamumą, išsamumą ir tikslumą. Patikrinome bendrą ataskaitų rinkinių pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimą, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti ūkiniai įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių reikalavimus.
2018 m. biudžeto asignavimų panaudojimo vertinimas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos kiekybiškai reikšmingos sritys, kuriose egzistuoja neatitikties rizika	Budžeto išlaidų srityje kiekybiškai reikšmingiausia ir dėl rizikos – darbo užmokesčio sritis (darbo apmokėjimo sąlygų nustatymo teisėtumas, skaičiavimo teisingumas, išmokų skyrimas); Prekių ir paslaugų naudojimo sritis (ilgalaikio materialiojo turto remontas, kitų prekių ir paslaugų įsigijimas); subsidijų ir kitų išlaidų sritis; Ilgalaikio turto įsigijimo sritis.
Asignavimų panaudojimas	Atrinktose įstaigose atlikome audito procedūras ir vertinome ar pagrįstai ir teisėtai panaudotos lėšos darbo užmokesčiui, kitoms prekėms, kitoms išlaidoms, ilgalaikio materialiojo turto remontui, ar laikomasi sutarčių sąlygų. Ar turtas įsigytas teisės aktų nustatyta tvarka, ar išlaidos turtui įsigyti buvo suplanuotos ir neviršijo patvirtinto asignavimų plano. Savivaldybės administracijoje vertinome: biudžeto lėšų, skirtų Tauragės autobusų stoties veiklos užtikrinimui, naudojimo teisėtumą ir ekonomiškumą; atlikome viešųjų keleivių vežimo paslaugų teikimo sutarties vykdymo vertinimą ir lėšų panaudojimą; programų priemonių finansavimo ir lėšų panaudojimo teisėtumą ir efektyvumą: - „Verslumo skatinimo ir investicijų pritraukimo priemonių įgyvendinimas“ (priemonės kodas 02.04.02.01.01); - „Neformaliojo vaikų švietimo užtikrinimas“ (priemonės kodas 01.09.01.01.06); - „Viešųjų projektų finansavimas“ (kodas 01.08.01.01.03).
Turto valdymo ir apskaitos sritis	Savivaldybės administracijoje ir įstaigose vertinome pažangą ir pokyčius per 2018 m pagal ankstesnių auditų metus teiktus pastebėjimus ir rekomendacijas.

Teisės aktai, kuriems vertinta atitikti:

- ◆ Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
- ◆ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
- ◆ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.
- ◆ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.
- ◆ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
- ◆ Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas.
- ◆ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas.
- ◆ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-06-21 nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“.
- ◆ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
- ◆ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“.
- ◆ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos tvarkos patvirtinimo“.
- ◆ Finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“.
- ◆ Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai (toliau – VSAFAS).
- ◆ Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas.
- ◆ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010-07-20 įsakymas Nr. 3-457 „Dėl nuostolių, patirtų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus, kompensacijos apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Audito ataskaitos „Tauragės rajono savivaldybės 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų teisingumas ir lėšų bei turto naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas“
2 priedas

Subjektų, kuriuose atlikti finansiniai ir teisėtumo audito, pagrindinės audito procedūros, sąrašas

Eil. Nr.	Subjektas (audito objektas)	Audito ataskaitos (rašto) data ir Nr.	Išvados data ir Nr.	Teiktų rekomendacijų skaičius*
<i>Išvados teikiamos tarybai</i>				
1.	Savivaldybės administracijos projekto „Tauragės daugiafunkcinio sveikatingumo centro įkūrimas“ įgyvendinti koncesijos būdu tikslingumo vertinimas.	2019-01-14 Nr. S-1	2019-01-14 AI-1	-
2.	Savivaldybės skolinių įsipareigojimų būklės 2018-12-31 ir galimybių skolintis 2019 m. vertinimas.	2019-04-29 Nr. S-16	2019-04-29 AI-2	-
<i>Teminiai patikrinimai</i>				
	Asignavimų panaudojimas valstybės tarnautojų ir darbuotojų mokymui Savivaldybės administracijoje ir seniūnijose	2018-12-20 Nr. AP-7	-	VK-2
	Viešųjų keleivių vežimo paslaugų teikimo sutarties vykdymo vertinimas	2019-02-26 Nr. AP-1	-	T-4; VK-1
	Biudžeto lėšų, skirtų Tauragės autobusų stoties veiklos užtikrinimui, naudojimui teisėtumas ir ekonomiškumas	2019-02-26 Nr. AP-2	-	T-1
<i>Finansinis ir teisėtumo auditas - pagrindinės ir analitinės audito procedūros</i>				
4.	Savivaldybės administracija			
	- asignavimų darbo užmokesčiui naudojimo, priemonių skyrimo ir atostogų suteikimo vertinimas	2019-03-05 Nr. S-8	x	T-2; VK -2
	- verslumo skatinimo ir investicijų pritraukimo priemonių įgyvendinimo vertinimas	2019-06-06 Nr. S-21	x	T-1; VK-2
	- ES lėšomis finansuojamų projektų, nebaigtos statybos vertinimas	2019-06-26 Nr. S-27	x	T-1; VK-1
5.	M.Mažvydo progimnazija	2019-04-01 Nr. S-10	x	T-1; VP-1; VK-1; AS-1
6.	Jovarų pagrindinė mokykla	2019-04-23 Nr. S-13	x	FAR-1; VP-1; VK-1
7.	Moksleivių kūrybos centras	2019-04-24 Nr. S-15	x	VP-2; VK-1; FAR-1
8.	Lomių pagrindinė mokykla	2019-05-20 Nr. S-18	x	FAR-1; T-1; VP-1;VK-1
9.	Suaugusiųjų mokymo centras	2019-03-22 Nr. S-9	x	FAR-1; VK-2
10.	Lauksargių globos namai	2019-05-16 Nr. S-17	x	FAR-1; BVA-1
11.	Visuomenės sveikatos biuras	2019-06-25 Nr. S-25	x	T-2; VK-1
12.	Tauragės sporto centras	2019-06-13 Nr. S-23 2019-06-28 Nr. S-28	x	AS-1; FAR-1
13.	TRSA Skaudvilės seniūnija	2019-06-28 Nr. S-29		FAR-1
14.	Savivaldybės išdas	žodžiu	x	-

*FAR – dėl finansinių ataskaitų rinkinio;
BVA – dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;
T – dėl teisėtumo;
VP – dėl viešųjų pirkimų;
VK – dėl vidaus kontrolės;
AS – dėl apskaitos duomenų.
